

Ummæli av bók eftir Tórodd Poulsen,
sum forlagið Fannir gevur út

Reglur

Eg mundi næstan skrivað í
yvirskriftini, »yrkingar«.

Tiggju ár síðan hansara
fyrsta yrkingasavn kom út
og aftan á sjeý søvn kemur
nú hansara stóra bók, fullar
132 síður, (alt er í mun til
okkurt annað (relativt), ið
onkur longu er farin at kjak-
ast um, hvussu hon skal
bókast, eg meini tað.

Bókin hevur bæði fororð,
inngang og útgang, niður-
støðu, samandrætt og fram-
hald við einum einligum
spurnartekni niðri undir
sær.

Í REGLUR er upp í eitt
miðal føroyskt yrkinga-
savn, og øll hittinorðini í
bókin eru so mong, at eisini
tey høvdu fylt eitt savn við
hittinorðum.

Ein prosabók skrivað av
einum yrkjar.

Heiti REGLUR er við
fyrsta eygnakast sjálvsagt,
um helmingurin av bókin
er bólað í innihalds yvir-
litinum við hesum heiti,
uppi yvir hesum brotinum
er eitt paragraff tekn, men tú
kemur eisini at hugsa um
tey mongu brøv, sum eru
byrjað: »Nú sendi eg tær
hesar reglur«, (annað kann
eisini lesast úr hesum orði).

Bókin er ein dagbók á brá
við máttan S. Kirkegaard
brúkti.

Ein tráður í bókin er eitt
brævasamband millum
tveir yrkjarar við nøvnun-
um Ká (Káði tá í vegin
kom?) og Há (rópa upp í
há?) illa slepst undan at

nevna, at livandi yrkjarar
koma framfyri teg, sum tú
lesur hetta brævasamband,
sum er strøtt um í bókin, ið
ikki tilvildarlaga.

Ein annar tráður er yrkja-
rans arbeiðspláss, kioskun
á keiuni, sum onkur hevur
skirt Universitetið á keiuni,
ella Fólkauniversitetið o.a.
á sama borð.

Hadani hevur hann fingið
nóg gott, sum hansara
glogga máloyra og skeiva
smil hava lagt í skuffuna við
somu gleði sum onkur
pengagriskur keymaður.
Viðhvørt brúkar hann seðl-
arnar við áskrivaða virðin-
um, men hann hugsar og
handlar eisini við teimum,
so teir geva meira av sær.

Viðhvørt letur hann seg í
málarakittil og spælir, at
hann er málar, soleiðis fær
hann eitt lítið fjølbroytni í
sini nógvu skrivning um tað
at yrkja ella rættari at seta
orð á blað. Mong eru evnini
úr nútíð og tátið, hiðani og
hadani, stórt og smátt, onk-
untíð snarað ymsar vegir
sum ein terningur við
nýggjum søgum á hvørjari
síðu. Dagsins mál og nørur
av dagsins fólki fáa eitt
klapp (nei, Tóroddur spark-
ar ongan í reyvina, brúkar
helst orðið rumpa, hann er
so »hampuligur«, at fiskur
hevur munni á síðu 111.
Skoða ikki Tórodd á hárin-
um).

Byrjar tú fyrst at taka úr
rúgvuni, fært tú kanska ikki
afturhald, men Fyrisøgn á

síðu 106 er ein skemtilig
pinku stutt stutt søga, má
lesast, og so 4. síður mót-
ummæli (síðu 42). Her ball-
ar tungan ikki, hann sigur
sína hjartans meining, og
leggur ikki fingrarar imill-
um, men byrjar við eini yrk-
ing, sum prikk uppi yvir in-
um og einari yrking sum
punktum. Sjálvt mótum-
mælið stóð í Fríu Føroyum
nr. 7 1992 undir heitinum
»Hin blindi á listaframsýn-
ing« og tá við røttum navni.

Tóroddur gloppar hurð-
ina inn á nakki yrkjarahold.
(ja, ja, hálvnaðið so)

Tað sær út sum skemt,
men er alvor, tað sær út sum
alvor, men er skemt, ella
bæði ella okkurt triðja. Tað
sær út sum veruleiki, men er
yrkt, og tað sær út sum pent-
að saman, men er veruleiki.
Hann veit, at eitt orð ikki
bara er eitt orð í einari ávís-
ari merking. Tað kann vera
so mangt.

Á tí umfaldaðu permuni
stendur: »Tóroddur Poul-
sen er / føddur í 1957 og ikki
í 1950, 56 / 58 ella 59 sum /
summi bókmenta- / fólk
vilja vera við«. Fjant og fjas
sigur onkur, men eitt dømi
um, hvussu veruleikin eisi-
ni kann vera. Tað skrivað
kann lúgva og bókmenta-
fólk ikki vera eftirlarandi.

Hinu meðin titlusiðuna
stendur: »onnur nøvn«:

grugg 1984 (skal vera botn-
fall)

teir fjaðursáru 1986 (skal
vera fullir einglar) og hann
stuttleikar sær við at geva
hinum fimm søvnunum
nýggj nøvn, men heitið er jú
»onnur nøvn«.

Fyrst tú fær bókina í
hondina lesur tú okkurt, har
tú av tilvild blaðaði upp og
heldur áfram at lesa og
blaða. Leggur hana frá tær,
kagar aðrastaðni, tá ið tú
tekur hana aftur, og hon
verður liggjandi á borðinum
ella onkra aðrastaðni, og tú

má aftur fáa tær ein lagg og
ein góðan látur. Jú, jú, Tór-
odur er, sum allir góðir
alvorsmenn, eisini stuttlig-
ur.

Hevur tú blýant í hondini
verður ein strika sett, og tær
vaksa sum dagarnir koma.
Eisini tær tú minnst aftur.
Tær við tær gomlu strikur-
nar verða lisnar og glógva
ofta við onkrum nýggjum.

Men eg havi eisini lisið
hana hampuliga (rimuliga)
spakuliga frá byrjan til
síðsta spurnartekin og má
viðganga, at tær av tung-
sinni legðist um heilan ella
hjátað ella bæði tvey. Tór-
odur er kanska bestur at
njóta í smáum gløsum.

Kom at minnst, at Er-
lendur fortaldi mær eina-
ferð, hvat Halldór Laxness
hevði sagt um SULT hjá
Knut Hamsun, onkrir fyrle-
strarar høvdu verið um
Hamsun í Reykjavík, meðan
Erlandur gekk á stu-
dentaskúla har: »Hví ólukk-
an var hasin maðurin ikki
farin alt fyrri eitt til USA, so
var hann sloppin frá at
skriva bókina«.

Tað er ábart, har Tórodd-
ur stendur, í sjálvum and-
gletinum, hálteisni, og tað
riður illa undan fótinum,
men hann verður standandi,
sum ein kempa.

Okkurt fjant og gnis er í
millum.

Má siga søguna um piltin,
ið vil hava eina millión fyrri
eina tóma fløsku, sum hann
fann á einum grønnum bøi og
eisini hesa: »Í dag kom ein
lítill fitt myrkhard smágenta
í alt ov stórum gummistylv-
um yvir til mín. Hon hevði
nørur leyv í hondini, sum
hon vildi selja mær: »Hetta
eru øgiliga fin leyv, sum
ikki hava ligið á jørðini!«
Børn! Tær lýsa sum tveir
gulir dropar á dökkari fold.

Best er at lesarin finnur
sini egnu bletsstot, hóast
hugurin er til at prenta nøk-

ur. Men í so uttanhanda
onga yrking at havt við.

mánin kennir ikki
okkara nýggju rúsdrekkað

hann fer aftur við orðinum
sum vit ganga á minnst
okkara nøvn

hann ýtar av eftir teimum
sum saman siga tað sama
og tað sum so kemur upp
úr sjónum hevur onga meining
eins og skald sum rennur
upp í slokk úr gaddari yrking:

mánin keypir enn svart

Og til allar, allar síðst, ein
findarglaður Tórodd. Ikki er
hann lættur at seta í bás, har
stendur hann ikki leingi.

Sonn listarfólk bólkast
ikki so lætt í bólkur.

eri so glaður
tá eg vakni
við eini yrking
í muninum
og morgunin
sigur:

spýtt út:
(frá síðu 61.)

Steinbjørn B. Jacobsen

Herðaklapp til Føroya

EN VANDHISTORIE fingið góð ummæli í donskum bløðum

Fyrr í ár boðaði Sjónvap
Føroya frá, at yrkingasavn-
ið »Kirkeme på havets
bund« eftir Jóanes Nielsen
hevði fingið sera góða mót-
tøku í donskum bløðum.
Bókin var sum kunnugt inn-
stillað til ta nðurlendsku
bókmentavirðislonina í
fjór. Týðari er Ebba Hentze.

Men eisini ein onnur bók
við týðingum úr føroyskum
hevur fingið góða mót-
tøku frá donskum ummæl-
arum. Hetta er søguúrvalið »En
vandhistorie og andre fær-
øske fortællinger«, sum
Kirsten Brix hevur valt og
umsett. Eins og yrkinga-
savn ið hjá Jóanesi er henda
bókin komin út hjá tí kenda
og kræsna forlagnum Vind-
rose, sum eisini gav út tær
seinastu bókurnar eftir
William Heinesen. Í savn-
inum eru søgur eftir Oddvør
Johansen, Gunnar Hoydal,
Bergtóra Hanusardóttir,
Hanus Andreassen og
Lydiu Didriksen.

Realisma og gandur

»En vandhistorie« er um-
mælið í fleiri donskum bløð-
um, m.a. Information,
Jyllands-Posten og tí kenda
bókmentatíðarritinum
Standart. Um bókina sum
heild skivar Jyllands-Post-
en: »Udvalget og oversættel-
serne er ved Kirsten Brix.
Begge dele er fint gjort.«
Og Ejgil Søholm sigur í In-
formation, at bókin er »et
lille, men godt og repræsen-
tativt udvalg af, hvad der
rører sig i færøsk prosa i
dag«. Sami ummælari held-
ur, at henda bókin ger góðan
mun á kreditið hjá Fø-
roya umdømi í útheiminum.

Um søgunar sum heild
skivar Keld Gall Jørgensen
í Standart: »Skal man pege
på en linie gennem de ellers
forskellige fortællinger, så
må det være deres varier-
ende måde at blande real-
isme og magi på. Hvadent-
temaet er ægteskab, død,
grindblodbad eller den

første menstruation, så
skrives det ind i en ramme
og rodfæstes i den sær-
færøske natur, som melder sig
med sine destruktive og for-
tryllende kræfter«.

Oddvør, Bergtóra og Lydia

Um teir einstøku høvund-
arnar skivar Ejgil Søholm:
Den længste (novelle) er en
barsk ægteskabshistorie af
Oddvør Johansen; den
handler om kærlighedens
ufattelige langmodighed,
der måske overvinder alle
problemerne (drukk og
hustruvold og social
deroute). Oddvør's to med-
søstre tegner sig for de kort-
este bidrag: Bergtóra Han-
usardóttir's to historier
skildrer med udgangspunkt
i barndommen og med
overbevisende ægthed
følelser som glæde, sorg og
savn. Lydiu Didriksen's
»Liljevanden« emner af
koglende naturstemning,

og »Blod« er en skildring af
en ung piges oplevelse af
sin første menstruation –
den dag byen svømmer i
grindedræbs blod«.

Gunnar og Hanus

Og Ejgil Søholm leggur
afturat: »Lige så færøske er
Gunnar Hoydals historier
skønt de begge foregår
langt hjemmefra – i Ecu-
ador og København, hvor
han og hans bror/søskende
netop som færingar oplever
alt som anderledes. Bogens
titelhistorie af Hanus
Andreassen er en naturmyte
fuld af – også menneskelig
– glæde ved livet og vandet.
En – i ordets egentligste
betydning – overstrømmen-
de munterhed bobler i
den«.

»En vandhistorie« kostar
140 krónur. Hon er at fáa í
teimum føroysku bók-
handlunum. Bókin átti at
verið ein hent jólagáva – eitt
nú at sent útendingum, sum

Ni gode eksempler
på yngre færøske
forfatteres kunst
og kunnen i den
kort prosa genre

Krisen og kunsten

Ni færøske fortællinger med realisme
og magi, om natur og kultur

ikki duga at lesa føroyskt,
men hava áhuga fyri Fø-
royum og føroyskum viður-
skiftum og bókmentum.